

**כיוון
ובין!**

**בנק דיסקונט
לישראל**

ואף על פי כן מעלה ריד בעקיפין את בעיתם ומנסה למצוא לה פתרון. ריד רואה בם טיפוסים התלושים מקר קע מחיתם, ממש כחוקרים שבמקום לחיות באפריקה מולדתם, נמצאים כמה מהם בלונדון. כל ההשקפה הזו מצטמצמת בכמה משפטים אותם משמיע החיט היהודי קני דינסקי, שהוא דמות מרכזית בסרט. בדרך משונה, אומר קנינסקי, "התגלגלו כמה חוקרים מאפריקה ללונדון. אולם אין הם יכולים לחיות בסביבה זו. יש להחזיר אותם לאפריקה, אל המקום שם גדלים חדיקרון". **ילד היודע שהוא ילד.** יונתן אשמור, הינו בן לשחקנית ולמפיק מחזות. הוא חוט השדרה של הסרט, הדמות העיקרית המופיעה במרבית הסצנות. בדרך כלל מתפעלים ממשחקם של ילדים בסרטים מי שום שהם דומים להפליא למבוגרים, או משום שהם משחקים את עצמם כילדים, מבלי שירגישו בכך.

ריד הצליח להפיק מאשמור מישחק מיר חד במינו: מישחק של ילד היודע שהוא משחק ילד. הבעות פניו המתחלפות במהירות, התלהבותו המועתקת מדי רגע לנושא אחר — לרגע ממלאה היונה את כל עולמו וברגע השני הוא מגרש אותה ממנו במחי יד — אלה נמנים על החשובים בגורמים ההופכים את הצפייה בסרט זה לחוויה מעיגת.

הזהב המפוזר

לא בעושר, האושר (ארמון דוד, תל אביב; בריטניה) — היא המסקנה אליה מגיע נבל מקצועי סקרוג' (אלסטר סים). כתוצאה מלילה אחד של חלומות בעותים, סקרוג' הוא גיבור אחד מסיפורי חג המולד, אותם חיבר הסופר האנגלי בן המאה שעברה צ'ארלס דיקנס אחת לשנה, בין השנים 1843-48. בכל אחד מסיפורי חג-המולד אלה, שהיו פופולריים מאוד בזמנם, עיצב דיקנס, בסגנונו העממי, אבטיפוס של אחת מדמויות החברה האנגלית של זמנו, צירף אליו מוסר השכל דתי או מוסרי.

סקרוג' הוא אבטיפוס של הכילי המושח, חת, אדם המונע מעצמו ומאחרים את הנאה מהכסף שהוא צובר. אין הוא עושה זאת מתוך טמטום או סתם רוע לב, אלא מתוך השקפת עולם מבוססת ומנומקת. בליל התקדש חג המולד, מופיעים אל סקרוג' בתלומד רוחות העבר, ההוזה והעיתיד, המצליחים ללמדו בהציגן לו מספר מראות מחיי, את מה שלא לימדוהו ששים שנות חיים, כשמתעורר סקרוג' למחרת, הוא תופך לאדם חדש המוצא את אשורו בפיוזור כספו ולא בצבירתו.

צחוק לרשע. סיפור אגדה חינוכי זה, שאינו מהמפורסמים שביצירות דיקנס, מא' חר שכולו צמוד ורתוק לדמויות המאה שעברה שאבדו עמה יחד, לובש צורה ומש' מעות מיוחדות במינה ביצירה הקולנועית של בריאן דסמונד הרסט הבריטי. שעה שסקרוג' הכילי מתאכזר אל בני משפחתו, אל פקידו המסור, אל עסקני הצדקה, פור' צים במפתיע גלי צחוק מפ' הצופים.

כבר אחרי דקות מספר מצליח סקרוג' הקולנועי להתחבר על הצופה, שאינו יודע אם לרחם או לנוד לרשע. הסיבה לכך נעו' צה, ללא ספק, לא בסקרוג' הד קנסי אלא בסקרוג' אלסטר סים, שחקן בריטי שהופיע עד כה בתפקידים קצרים בצחוק בגן עדן ובתמימים בפאריס.

סים, הנושא על כתפיו את כל מעמסת הסרט, הופך את משחקו לניתוח מעמיק של האופי האנושי, מצליח לחרוג מתחומי התפאורה, הסביבה והתלבושת בת המאה שחלפה, לעצב דמות נצחית שבתלבו' כתוצאה הופך הסרט מסיפור נוסח די' קנס, לסאטירה חברתית בנוסח הקומדיות הבריטיות השנונות.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **אנסטסיה** (מוגרי, תל אביב) —

יול בריינר מנסה לזכות בירושת הצאר ניקולאי, בעזרת יורשת מדומה איגנריד ברגמן, המתגלית כיורשת האמיתית.

● **רזניה** (אוריון, תל אביב) — סיפור שומר התחנה של פושקין, בנוסחה אוסטרית תיאטרלית. מישחק נדיר.

● **החייל האמרי** (אוריון, ירושלים) — תעלוליו ומפתלו של שחקן הבריטי, בי' קומריה סאטירית מציינת, השמה ללעץ את הבלשנים והשחיתות בצבא הוד מלכותה.

● **בתי היפהפיה** (עדן, ירושלים) — אנה מגיאני מנסה להפוך את בתה לכוכבת, משתכנעת כי האושר אינו נמצא בוורה די' כוכבים אלא בחיי המשפחה השקטים.

הקיסר לגיון, במקום המגהץ הפרימיטיבי שלו, דרכו מגשימה הזבנית סוניה (דיאנה דורס) את חלומה, לקבלת טבעת הנשואין מהאתליס האהוב עליה. בגללו זוכה סם המתאבק בניצחון על יריב חזק ממנו. בעז' רתו חולמת אמו של ג'ו, הילד בן החמש, על שיבת בעלה מאפריקה, לשם נסע לחפש את העושר.

כולם נסחפים בדמינו הילדותי של ג'ו, הרואה בגדי בעל הקרן האחת את חיית הפ' לאים האגדית חזקן, המשלבת בסמל הי' ממלכה הבריטית והנקראת בסרט משום מה בשם קרש.

אין סרטו של ריד מצטיין בסמליות מופ' שטת ובמסורות סוציאליות כאלה שהובעו בנט במינו. תחת זאת מגיש במאי ריד סיפור עלילה מושלם מבחינת ביצועו הי' טכני, כן ואמיתי בתיאור דמויות השוק הי' חייט/פלי, נוגע ללב במישחקו של צוות הי' שחקנים כולו.

למקום הצמיחה הטבעי. מבלי לי' געת בסמליותו של החוקר-גדי וברעיונות חיפוש האושר של האדם הקטן, המוצא את אושרו בהגשמת חלומות פשוטים ומוחשיים, קיימות שתי נקודות בעלות ענין רב ביצי' רה קולנועית מצטיינת זו. האחת היא הי' בעיה היהודית, כפי שהיא מועלית בסרט; השניה היא מישחקו היוצא-מגדר-הרגיל של הילד ג'ו — יונתן אשמור.

חייט/פלי ידוע כרובע המאוכלס יהודים ברובו. כמוהו ממש מאוכלס גם הסרט בי' שפע טיפוסים יהודים, הממלאים את שוק הרחוב המקומי. ריד מעלה על הבד טיפוסים יהודים ללא ספור, החל בקבצן הדתי המפ' עיל גרמפון מיושן, והשקוע כולו בקריאת ספרי דת, וכלה בטיפוס הסוחרים ובעלי המלאכה היהודים, על הצדדים החיוביים וה' שליליים שבהם. אין זה סרט על יהודים,

בתי הקולנוע המאוגדים באיגוד אמנם הסי' כימו להציג סרטים צרפתיים במסגרת הי' פסטיבאל, אולם הוריעו שלא ישתתפו בי' שום קבלת פנים רשמית ובשום מסיבה, אימיו להודיע על כך לצרפת.

הסיבה האמיתית לדחיית הפסטיבאל היתה פשוטה עוד יותר. מאחר שהחודש עומד להיפתח בברלין פסטיבאל סרטים צרפתי, שימשך חודש ימים, ראו הכוכבים שעמדו להגיע ארצה את הביקור בברלין כמועיל יותר. רק פרנסואא ארנולד הכימה לבוא לישראל. מארגני הפסטיבאל החליטו לחזר עליה, לדחות את התוכנית למועד בו ית' פנו הכוכבים הצרפתיים לנצנוץ קל בישראל.

סרטים

גדי גדל בלונדון

גדי בשני זווים (צפון, תל אביב; בריטניה) — הוא הנוסחה הבריטית של במאי סיר קרול (האדם השלישי) ריד, לי' רעיון שהובע ביתר עמקות ומחשבה בסר' סם של רפאל סבטיני וו-טוריו דה סיקה — נס במינו. גדי צחור בן שבועיים, בעל קרן אחת, המתגלגל לידיו של ילד בן חמש, תושב הרובע הלונדוני היהודי חייט/פלי, הופך להיות עבור תושבי הרובע המרוזים אמצעי להגשמת חלומותיהם, ממש כשם שהיתה יונת הקסמים עבור תושבי מילנו.

באמצעות הגדי משיג קנינסקי (רוד קר' סוף), החיט היהודי המזוקן, את מכונת

* למעשה הופיעו בסרט לא פחות מי' חמישה גדיים שונים, שכן גדיים גדלים בי' מהירות ותוך 17 שבועות ההסרטה הפך הגדי הראשון לחיט.

אינס מוכנים לתת לרוסים לשחוט צרפתיים על „מלחמה ושלוש"

משמידה את הצרפתים השנואים, ידידיה של מדינת ישראל.

„שכנו מוועזעים. על הבד נראה טבח איום, שעורכים הרוסים בצרפתים. נראו דגלי צרפת העולים באש ונראה הגנרל קר' טווב הרוסי שיכור הנצוץ. הקהל יצא כולו תחת הרושם של הצרפתים העריצים, שה' כו והושמדו. מחר ישחקו ילדינו במל' חמה, כשהגיבור הוא רוסי טוב, המכה צרפתי רע — וזה בעיר החייבת אולי את עצם קיומה למטוסי הסילון הצרפתיים.

★ ★ ★

קצת מאזוכיפטים?

צאנו בהרגשת

„גועל נפש. הכך נר' אה את ידידיו במצב מביש ואת אויביו שרי כורי נצחון? איני חושב שבפאריס היו מתירים סרט על כיבוש העיר העתיקה בירושלים, סרט שיגבוריו ערביים ושי' רואים בו את כניעת מגיני העיר ואת הע' רבים כגיבורים. ששיח' ררו את המסגד מהפולשים היהודים. גם לולא היתה קיימת מועצה לביקורת סרטים, לא היינו מחרישים. היום, כשישנה מועצה, הפוסלת לפעמים סרט בגלל מחשוף יותר מדי עמוק או נשיקה לזהות. ומעלימה עין מנוק חמור למדינה, ודאי שלא נחרש.

„התשובה המועצה שזק נגסר רק אם מישו מתחת לגיל 16 יראה נשיקות לוח' טות ושרק רוסיה היא המדינה הראויה להגנה? לא היה נגרע מאום מערכו האמנו' תי של הסרט, לו הושמט הקטע על קרב בורודינו.

עד כאן דברי התלונה. המועצה לביקורת סרטים טרם הגיבה עליו. גם השגרירות הצרפתית טרם גילתה את עמדתה. אגב, אותו סרט הוצג במלואו בפאריס, ואם לדון לפי הצלחתו הקופתית, נהנו מנו הצרפתים עד מאד. אבל מי יודע? אולי הם קצת מאזוכיפטים?

מותיה בהחה, חשבו הם, יש ויש בכוחה לעזור לה במלחמות העבר שלה.

התוצאה מוועז' זה היתה הגשת תלונה מפורטת וארוכה ליושב-ראש המועצה לי' ביקורת סרטים במשרד ראש הממשלה. ירו' שלים. כתב עורך-הדין גורביץ', בשם הידי' דות החיפאית: „הצגה הסרט מלחמה ושלוש גרמה לנו זעזוע כה עמוק, שאני רואה חובה לעצמי לפנות אל כבודו. כשקראנו,

מגן גורביץ'

שוש קטוזוב

ובחיפה, מחאו הערבים כפיים

חברי האגודה לידודות צרפתי-ישראל, חיפה, את הביקורת הטובה על הסרט, מיהרנו לר' כוש כרטיסים וללכת לראותו. מן הרגע הראשון שנכנסנו לאולם הרגשנו במשהו משונה. כל התאים ביציע וחלק גדול מני המקומות באולם היו תפוסים עלידי בני המיעוטים, ודווקא מאלה הידועים בשנאתם למדינה. הם התישבו להם לבושי דהר ושל' חו לכל עבר מבט של מנצחים, כאילו היו הם יצרני הסרט.

„לא יכולנו להבין מה פשר הדבר, מדוע באו לפתע — ודווקא לסרט שמחיר הכניסה אליו כה יקר — אנשים שלא רואים אותם אף פעם בקולנוע. לא יכולנו להבין זאת עד קרוב הסרט לסיומו. עד לקטע של קרב בורודינו, כשהבעת פניהם אמרה לנו הכל. הם באו לראות איך משמידים ומשפילים צרפתים, איך רוסיה, שצוללתיה ואניות המשחתת שלה באו לעזור לעבד אלגאצר,